

# השבת בפינסק

יוצא לאור ע"י תלמידי ישיבת "פאר ישראל" פינסק, ברוס

## פניני הפרשה



ביטול העצמיות לא סותר לידיעת מעלותיו  
ראש הישיבה הרב אלחנן רוזנפלד

הפרשה פותחת במצוות השמיטה במילים: וְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה, קָהָר סִינַי לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, פִּי תְבֹאֵר אֶל-הָעָרֶץ, אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם--וְשָׁבְתָה הָעָרֶץ, שְׁבַת לָהּ!

על פסוק זה שואל רש"י: "מה עניין שמיטה אצל הר סיני? והלא כל המצוות נאמרו מסיני...? מדוע מוזכרת דווקא מצווה זו בקשר להר סיני? ומשיב רש"י: "ללמדך - מה (מצוות) שמיטה נאמרו כללותה ודקדוקיה מסיני, אף כולן (כל המצוות) נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני". לכאורה מה ענה רש"י על השאלה? תשובה זו אפשר לכאורה לומר על כל מצווה אחרת? מדוע נבחרה דווקא מצוות השמיטה כדי ללמד ממנה לכל המצוות האחרות?

במצוות השמיטה מתבטאת גישתה של היהדות לסדר ואורח חייו של היהודי החי עלי אדמות בעולם הזה הגשמי. בניגוד לכל כללי העולם ובשונה מכל סוג של גישה רציונאלי או מטווה חיים חד ערכי, אומרת התורה ליהודי: "שש שנים תזרע שדך..." - עליך להיות בתוך מסגרות העולם הטבעי ולהתנהל על פי כל כלליו. אל תנתק מהעולם אלא פעל בתוכו, בחיי החולין. אבל, באותה נשימה ממש, מודיעה התורה ליהודי שאחת לשבע שנים עליו להתנתק מחיי החולין, לעזוב את עבודת האדמה ולקיים "שנת שבתון", שמטרתה - עיסוק בעניינים רוחניים. ובאשר לפרנסתו בשנה זו מבטיחה התורה: "וצייתיו את ברכתי" - עליו לסמוך על הקב"ה, הכל-יכול, ועל עזרתו העל-טבעית... ובמילה פשוטה - א מ ו נ ה - מאמין ובוטח בחיי העולמים...

איך אפשר להיות בקוטביות כזו: מצד אחד להטיף לעבודה ועשייה במסגרת העולם (שש שנים תזרע שדך...) ודבדבד לומר כי בשנת השמיטה (שנת שבתון) יש להימנע מכל עשייה ולסמוך על ישועה ניסית!?

אלא כאן למדנו מהותה של אמונה מהי? האמונה, הינה יסוד מוסד בחיי היהודי. קח את החקלאי הזה - ובעבר מקצוע החקלאות היה נפוץ ופופולארי - שיודע שאם לא יזרע לא יקצור... לא יהיה מה לאכול וכאן עליו לשבות שנה שלימה ולהסתמך על הבטחת התורה שיהיה לו ברכה לשלוש שנים...

לאמתו של דבר זהו רצונה של התורה - לשלב את שתי הגישות. על האדם לעשות ככל יכולתו לפעול בדרכים הטבעיות העומדות לרשותו, וביחד עם זאת להאמין בעזרת ה' הבאה באופן של למעלה מדרך הטבע. כך, לאחר שש שנות עבודה והישגים, לא ישים מבטחו בעבודתו וביגיע כפיו, אלא יזכור שבכל דבר דרושה עזרת ה'. משנת השמיטה שואב היהודי כוח לשנים הבאות בהן יעסוק בעבודת העולם, לתוכו יחזיר אור וקדושה רוחניים.

זוהי מהות היהודי: מתנהג בדרך הטבע וחי למעלה מהטבע... כמו החקלאי, היהודי הפשוט היודע כי גם לאחר שזרע הוא צריך להתפלל לגשם, הוא צריך את ישועת ה'.

וכאן הקשר המיוחד בין מצוות השמיטה להר סיני וממנה נלמד על שאר כל המצוות:

ייחודיותו של הר סיני, כמו של נותן התורה, משה רבינו, הייתה בתכונת הענווה והביטול. שניהם, גם משה רבינו וגם הר סיני ניהנו בתכונות מנוגדות: משה רבינו עליו מעידה התורה את התורה "והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה"... הייתכן!? מנהיג ישראל שתפקידו מחייב להיות מורם מעם, בעל תקיפות ומשדר מנהיגות, יוכל להיות עניו יותר מכל אדם אחר בעולם?! הר סיני גם הוא, נקרא העניו שבהרים המסמל את מידת הענווה. לכאורה אם כבר ענווה, שתינתן התורה בבקעה, או לפחות במישור?

אלא, מהותו של יהודי כנ"ל הינו שילוב בין הדברים. מחד, משה רבינו ידע והכיר בגודל מעלתו וכישרונותיו הכבירים אך ביחד עם זה ייחס זאת כמתנה מה' ולא כהישג עצמי של כוחו ועוצם די, חלילה. התורה ניתנה על הר סיני, הר נמוך ולא בבקעה, לומר לך כי על מיהודי נדרש מצד אחד להיות בעולם לפי כלליו על פי הטבע ומד שני לדעת שחייבים אמונה וביטול לה'.

וכמו שדברנו בהרחבה בוועד בנושא "מידות" שענווה אין פירושה לומר שאני 'אפס' אלא לדעת בערך עצמו, ובכל זאת לא להתנאות ולתת לכל אחד ואחד יחס כאילו הוא שווה יותר ממני.

לכן דווקא מצוות שמיטה נבחרה להידמות להר סיני וממנה נלמד על שאר המצוות. כי כשיהודי עובד שש שנים באדמה כדרך הטבע אך בשנה השביעית או בשנת היובל הוא חי למעלה מהטבע, בכך הוא מראה כי הוא קשור באמונתו בבורא עולם. במשך היום עוסק היהודי לפרנסתו, במילוי צרכי גופו באכילה שתייה ושינה כדרך הטבע, אך יחד עם זאת, בכל יום, חייב הוא להקדיש זמן ללימוד התורה ולתפילה ובפרק זמן זה הוא מתעלה מעל מגבלות העולם, שוכח על הכל ומתקשר עם הקב"ה - למעלה מהטבע.

וכמו שדיברנו בהרחבה ב"זיץ" השבועי בליל יום רביעי על גדות נהר 'פריפס'!

זהו המוטיב הנלמד ממצוות השמיטה, שתפקידה לגלות את סוד קיומו של העם היהודי בכלל ושל כל יהודי בפרט - השילוב בין התנהגות טבעית ועל-טבעית.

א גוּטן שאבעס

**זמני השבת בפינסק:**  
 הדלקת נרות: 20:41  
 שחרית: 9:15  
 תהלים: 19:30  
 פרקי אבות - ג': 19:45  
 מנחה: 20:30  
 צאת השבת: 22:07

### קיום מצוות שמיטה ויובל לחזק את ההכרה כי ה' הוא מלך הארץ

פרק כ"ה פ' ב' ו"שבתה הארץ שבת לה". ובפסוק ד' מזכר שוב "שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה". ויש לבאר את ההדגשה הזו. ידוע הוא אפילו למי שידיעותיו בחקלאות שואפות לאפס כי הרוצה שאדמותיו תיתנה את פריה הרי שעליו להשאיר מפעם לפעם את אדמותיו בורות ואז יוכל להפיק מהן את מלא התועלת.

על כן באה התורה ללמדנו כי עלינו לשמור שמיטה לשם ה' כי כך ה' ציווה.

ואם ישאל השואל והרי יש לנו מדי ששה ימים את יום השבת ומה ההבדל בין שמירת השבת לבין שמירת שבת הארץ? ועל כך יש לומר כי ההבדל בין שתי השבתות הוא מהותי. בשבת אסורות עלינו ל"ט מלאכות אשר כולן הן מלאכות יצירה וכאשר אנחנו שובתים מהם, הרי אנחנו משרישים בעצמינו את ההכרה כי ה' הוא אשר ברא את העולם בששה ימים וביום השביעי שבת וינפש. כמו כן גם אנחנו שובתים ממלאכת יצירה. (איסורי שבת הן איסורי מלאכות אשר יש בהן יצירה חדשה, ולא עבודה מעייפת ומתישה אסורה). מה שאין כן בשנה השביעית אשר אנו מנועים מלעבוד בשדה עבודות המוכיחות בעלות על השדה. ובכך אנחנו משרישים בדעתנו את ההכרה כי 'לה' הארץ ומלואה" ואין לנו כל בעלות על השדה, אלא מתנה היא מאת ה' כפי שנאמר "והארץ נתן לבני אדם". הדבר מבטא מאד בכך שאין מצוות שביעית נהגה לפני הכניסה לארץ ישראל ורק לאחר ארבע עשרה שנה של כיבוש וחילוק הארץ, כלומר כאשר כל יהודי קבל את נחלתו ואלו מפירות הארץ במשך שש שנים, יכולה הייתה להתגבגב לראשו מחשבת פסול חלילה כי בעל הארץ הוא בעל הבית וכוחו ועוצם ידו עשתה לו את החיל הזה, אז באה מצוות השביעית ללמדו כי ה' הוא אדוני הארץ.

כידוע שבשנה השביעית הארץ היא הפקר ואז "ואכלו ממנה אביוני עמך" ואם האדם יחשוש נתתי לקט שכחה ופאה, הפרשתי תרומות ומעשרות וכו' הפקרת את אדמותי בשביעית אם כן מה נשאר לי?

על כך באה התשובה, כאשר על ידי קיום המצוות נעמיק בלבנו את ההכרה כי 'לה' הארץ ומלואה, ואף נדאג לאביונים הרי שאז תקיים בנו ההבטחה "להוסיף לכם תבואתה" על ידי ה' המצווה אותנו שהוא הוא אדון כל הארץ.

שבת שלום  
הרב גרשון רוזנפלד

**פתגם השבוע = פינתו של קובי ברוך לעולם אל תאמר שאזרת לרכבת, אלא שהקדמת לרכבת הבאה.**

# חדש בפיונסק

מגישים: יהודה ברומר, יהושע זיידל.

את הלוחות ובנה בעצמו את הלוחות החדשות ששם אפשר למחוק אותם ואם אדם חוטא הוא שוכח את תלמודו וימנע מחילול ה'.

ברכת ברוכים הבאים לבחורים החשובים אליהו ספיינר, אליעזר יוסף דיוויס נ"י שחזרו לספסל הלימודים לקראת "זמן קיץ".

ברכת ברוכים הבאים לבה"ח יקותיאל שרמן נ"י שמצטרף לספסלי הישיבה החדשים מהעיר לונדון בירת אנגליה.

ברכת ה' תלווה את תלמידי הישיבה הקדושה פאר ישראל, ה"ה אלי שרייער, אליהו ראקוב, אברהם אלימלך גברילוביץ, שיוצאים לעיר מוגילוב למבצע רישום תלמידים לבית הספר.

ביום ראשון ייצאו בחורי הישיבה לעיר גומל (עירו הולדתו של הרב יוסף שלום אלישיב שם שימש אביו כרב העיר לפני המלחמה) ליום עיון, מפגש ורישום עם הורים יהודיים המעוניינים לשמוע מוסדות החינוך בפיונסק.

עוד טרם הסתיים "משבר העופות והבשר" בעקבות האינפלציה העוברת על מדינת בלארוס, מספר כתבנו אנקדוטה מעניינת מהשבוע, הבחורים החשובים יהודה ברומר, יהושע זיידל תפסו יוזמה לטובת הקהילה על מוסדותיה רבניה ואברכי הכולל ויצאו למסע למען "כיבוד השבת", הרחק אל העיר מוגילוב ושם לנסות לארגן עופות לקהילה, וכך בחצות לילה של יום שלישי יצאו שני הבחורים ברכבת ונסעו שעות על גבי שעות לכיוון מוגילוב.

מיד עם בואם בשעת בוקר מוקדמת ולאחר תפילת שחרית הצליחו להשיג ס"ה 72 ק"ג עוף כמות שתספיק לקהילה לשבת הקרובה בלבד.

הבשורה הגיעה לקהילה ועם שובם התקבלו בברכה על הצלחתם בשליחות. תודה רבה. ובסיעתא דשמיא שהייתה להם בהגיעם אל המקום חזו הבחורים מחזה מרנין והוא שיעור הלכה יומי המתקיים ע"י ארגון "דרשו" בהיכל הישיבה המקומי, מיותר לציין שמיד בראותם את השיעור הצטרפו הבחורים לשורותיהם של מאזיני השיעור. – דבר שהיווה דיון בישיבה האם עדיף שיפסידו שיעור קביעות בהלכה או הדאגה שיהיה עוף לשבת – וב"ה לא הפסידו גם את השיעור.

כיהא לטובי בניה של ישיבת פאר ישראל לאחר השיעור התפללו הבחורים תפילת מנחה ובא ג"כ בקשו סיעתא דשמיא מיוחדת להצלחה בכל העניינים ולאחר התפילה המרוממת יצאו הבחורים לעשיית קידוש השם ע"י שקבצו סביבם את בני המקום תלמידים וסטודנטים מהאזור ולאחר לימוד קצר יצאו איתם לפעילות חווייתית.

ברכת ברוכים הבאים למורנו 'רב המחוז' הבריסקר רב ה"ה הר"ר חיים רבינוביץ שליט"א שבא יחד עם משפחתו לשבות בעירנו.

לכל צרכי ארגון חילוף והצלה במקרה של אירור נפגעים ל"ע. מצורפת בהמשך טבלה של תוכנית הלימודים לשלב א'.

ב"ה ביום שני יצאו אנשי הקהילה לעיר גרודנא לבית חב"ד שע"י השליח הרב יצחק קופמן שליט"א לקיים את מצוות הברית מילה לשני תלמידים מבית ספר בית אהרון.

העיר גרודנא נבחרה בעקבות קרבתה לעיר הבירה מינסק והחיוב להספיק את קיום הברית לפני שקיעת החמה.

עם סיום ברית המילה יצאו הנימולים, האורחים החשובים מאמריקה, המוהל, הסנדקים ורבני הקהילה לעירנו פינסק לקיים את הסעודת מצווה ברוב עם הדרת מלך עם חבריהם.

כמו כן ניצלו רבני הכולל והאברכים את ההזדמנות שהגיעו לעיר החשובה ועלו לצינון של ר' שמעון שקאפ צ"ל להעביר בתפילה על הצלחת הפעילות בקהילה.

ראש הכולל הרב פסח זליג ריינר שליט"א מסר בצינון של ר' שמעון חבורה תורנית עפי" ספרו "שערי יושר"

הרב פסח ריינר הרחיב רבות בשאלה מדוע משה רבינו שבר את הלוחות כאשר ראה את מעשה העגל, מי הבטיח והיה ערב שהקב"ה אכן ייתן לוחות שניים ובעצם משה רבינו גורם נזק בלתי הפיך לעם ישראל?

וכאן ענה הרב ריינר את תשובתו של ר' שמעון זצ"ל הלוחות שבנה הקב"ה הינם לוחות נצחיים ואדם שהיה לומד מהן לא היה שוכח את התורה כל ימיו. ראה משה רבינו כאשר ירד משמים עם הלוחות וכל עם ישראל חטאו בעגל שיכול אדם להיות ראש ישיבה גדול בעיר גדולה או אפי' ראש כולל העטור בהמבורג ופראק ולחטוא בחטא העגל, אמר אין לך חילול ה' גדול מזה ע"כ שבר

בשבת שעברה יצאו תלמידי הישיבה ה"ה אלי שרייער, יהודה ברומר, יהושע זיידל, דניאל דודרנקו לעיר מוזער הסמוכה לעיירה "איבצביץ". המיוחד בשבתון זה בכך שהפעם הצטרף אל בחורי הישיבה תלמיד מיתה 11 שרצה אף הוא לעשות קידוש ה' ולקחת חלק פעיל בפעילות של בחורי ישיבת פאר ישראל, ביום שישי עם הגעתם ליעד התפצלו הבחורים וה"ה אלי שרייער פנה לטפל בעניינים הטכניים של השבת וקבלת הילדים הצדיקים. ושאר הבחורים יצאו עם כל ילדי העיר היהודים! לפעילות והפעלה כחלק משמירת הקשר והזהות היהודית שלהם, מה שבסופו של דבר מביא אותם לבקש ולרצות ללמוד בבית ספר יהודי. סעודות השבת היו מלאות רוחניות והדגמה איך לשמור את השבת מתוך שמחה!

בשבת בצהריים ערכו הבחורים סעודת עונג שבת בהשתתפות ילדי המקום וסטודנטים מקומיים. השבת הייתה מאוד מרוממת בפרט בסעודה שלישית עם כל אנשי הקהילה.

במסגרת מבצע לזמן קיץ "וכתבתם לכם" לאברכים והבחורים לכתובת ומסירת "חבורות" השבוע מתפרסם בעלון השבת בפיונסק החבורה של הבה"ח יעקב ישראל ברור.

כמו שדיווחנו בשבוע שעבר שבעקבות הפיגוע הרצחני שהיה במינסק לפני כחודש החליטה הנהלת הקהילה לקיים קורס עזרה ראשונה, הצלה וחברא קדישא לכלל קהילות בלארוס על ידי שליחי זק"א ובהשתתפות חברא קדישא שע"י ק"ק פינסק יבואו ביום ראשון מרצים של זק"א למשך שבוע ע"מ להעביר את החלק הראשון של הקורס. ארגון זק"א העולמי שלח עם המרצים ציוד היקפי

יום שני - י"ב אייר תשע"א	
מבוא לארגון זק"א - הכרת ארגון זק"א על יחידותיו	17:00-17:50
הפסקה	17:50-18:00
החייאה - החייאה בסיסית פרוטוקול	18:00-20:00
הפסקה	20:00-20:10
מרכז - תחקיר אירוע ישיבת מרכז הרב (עבודה מול מספר גורמים)	20:10-21:15
יום שלישי י"ג אייר תשע"א	
חסד של אמת על פי ההלכה -	17:00-17:30
ארוע מה קודם למה, סדר חשיבות אסיפת ממצאים בזירת -	17:30-18:30
הפסקה	18:30-18:45
שטיפי דם - טכניקה לעצירת שטיפי דם +תרגול	18:45-19:45
הפסקה	19:45-20:00
קינמאטיקה - מנגנות פגיעה ודרכי טיפול	20:00-21:15
רביעי - י"ד אייר תשע"א	
טריאז' - במי לטפל ראשון ומה אני יכול לעשות להציל	16:00-17:30
הפסקה	17:30-17:45
מומכאי - פרוטוקול עבודה של צוות זק"א בזירת אסון - (חסד של אמת בזירת הטרור)	17:45-18:30
הפסקה	18:30-18:45
ניהול אר"ן - אירוע רב נפגעים וסדר פקודות	18:45-19:30
הכנות לתרגיל	19:30-19:45
תרגיל מסכם ותחקיר	19:45-21:00
טקס סיום	21:00

הבה"ח יעקב ישראל ברוך הי"ו

מודיעין עילית, ישראל - פינסק, בלארוסיה.

## בעניין "כתיבת גט ביום טוב שני של גלויות"

וג"כ ע"ז הקשה ר' שלמה קלוגר וטען שעין זה טענה מפני ז' סיבות א. משום שכיבוי הנר זה לא בשביל הנר עצמו אלא לסובבים אותו וא"כ הוא מלאכה שאינה לריכה לגופה ולדעת רוב הפוסקים פטורים עליה אמנם כתיבה הוא איסור דאורייתא וא"כ אין להתיר כתיבת הגט.

ב. משום שהר"ן הזה כל זיסוסו הוא לשיטת ר' יהודה דביו"ט שני יש מלאכות מסוימות שמוותר לעשות כגון אוכל נפש ולאו דווקא אוכל נפש ממש אלא אפי' סיגריות (ולחלק מהפוסקים) אמנם אם ירצה להשחזי סכין בשביל לשחוט בהמה (כלומר דאינו אוכל נפש ממש) נחלקו בזה ר"י וחכמים, דלר"י מותר ולחכמים אסור, וסברתו של ר"י היא שמוותר גם מכשירי אוכל נפש, ולכן דביו"ט רגיל סוברים כרבנן וביו"ט שני יש להקל כר"י, וממילא טוען ר' שלמה דלכבות אש בבית ברגע הכיבוי המכבה מייאיר באותו בית מקום לאכילה ושתייה והוא מכשירי אוכל נפש, אמנם כתיבת הגט לא הוא אוכל נפש כלל. (אחרי מעשה זה שלח ר' שלמה קלוגר תשובה זאת לחתם סופר עם כל הגימוקים)

החת"ס (אורח חיים תשובה קמ"ה) הסכים עם ר' שלמה קלוגר שהיה אסור לכתוב הגט דביו"ט שני, והוסיף בתשובתו דביו"ט שני של שבועות חמור טפי משאר יו"ט שני של פסח וסוכות, והסביר דבריו ע"פ הרמב"ם (בהלכות קידוש החודש) דבראשונה היו מסייעין מסועות משקילקלו הכותים שלוחים יולאים ומודיעים לרבים, אמנם לירכב על הסוס היה אסור דביו"ט ורק בשביל לקדש החודש מותר אמנם

היה מעשה דביו"ט שני של שבועות בחוץ לארץ שהיה חולה מסוכן ולא היה לו בנים והיה חשש שאם ימות אשתו תזדקק לייבום, ולבעלה היה אח עני במדינה רחוקה ולא היה לו אפשרות להגיע אליה וא"כ יולא שאם ימות אשתו תישאר עגונה כל חייה כי אסור לכתוב גט דביו"ט שני.

בשו"ת "יד המלך" (נכדו של הנודע ביהודה) כתב להתיר לכתוב הגט דביו"ט משום שכתוב בספרים הקדושים שאשה שנפטרה בעלה ואין לה בנים, ולא מקבלת גט, ואין אפשרות לייבום חסר בתיקון נשמתו של הבעל ח"ו וא"כ טען היד המלך שמכיון שאם לא תקבל הגט לא ישלם תיקונו מותר, וגם משום שכתוב בגמרא בבבא מציעא דביו"ט שני הוא כחול לעניין קבורת המת ולכן מכיון שזה לאורך המת מותר וזה אורך ברור לפי מה שנתברר לעיל.

והקשה ע"ז ר' שלמה קלוגר דמלבד שאין לנו עסק בניסתרות כ"ז אם נגיד שזה אורך המת עדיין אין לזה שום קשר לדיון יו"ט שני משום שהטעם שם שלענין אורך המת נחשב כחול הוא משום שחיישינן שהמת יסריח לכן אמרינן דבהכי מותר לקוברו אצל לענין דברים אחרים ודאי שאסור, ופוסק ר' שלמה דבמקרה דין ודאי שאסור.

וטוען עוד היד המלך דיך להתיר כתיבת הגט משום טעם נוספת והוא ע"פ פסקו של ה"פרי חדש" ע"פ הר"ן שהתיר לכבות דביו"ט שני את הנר במקום הפסד ממון כגון שריפה בבית, וא"כ כ"ש במקום שזה מונע עגונה שמוותר.

שהשלוחים מגיעים עושים יו"ט, ובמקומות הרחוקים שאין השלוחין היו מגיעים היו עושין ב' ימים טובים מפני הספק, וא"כ ממילא בסוכות מובן מדוע שייך ספק אמנם בפסח לכאורה לא שייך ספק משום שעד שבועות הם בטוח הגיעו וכולם יודעים שזה ר"ח ניסן ולכן אדם מחשב מתי פסח, ומפסח חמישים יום ואז חג השבועות וא"כ מדוע עושים ב' ימים. ואומר החת"ם ששאלה זו רמז הרמז"ם בזה שאמר שיש מקומות שהיו מגיעים לר"ח ניסן ויש מקומות שלא היו מגיעים בחודש תשרי אפי' שבניסן כן היו מגיעים משום שבתשרי חסר ב' ימים שהם ראש השנה ויוהכ"פ ונמלא שהיו עושים ב' סוכות ופסח אחד ושבועות אחד, ואומר הרמז"ם שמכיון שיכולים לטעות במועדות התקינו חכמים שכל מקום שהשלוחים לא הגיעו בתשרי תמיד יעשו ב' ימים טובים אפי' בחג השבועות.

וא"כ אומר החת"ם שנמלא שכל יו"ט שני שעושים בחו"ל זה רק מפני הספק אמנם בשבועות עושים מלא שלא תחלוק במועדות וזה יותר חמור.

המגן אברהם וסימן תל"ו מקשה איך אנחנו אומרים בשבועות זמן חג מתן תורה הרי קימ"ל שילאנו ממלכיים ביום חמישי ומתן תורה בשבת ואז ספירת העומר החלו לספור ביום שישי וחמישים יולא ערב שבת, וארבעים ותשע יום זה כולל יום חמישי וא"כ איך אומרים זמן מתן תורה הזה הרי מתן תורה היה ביום החמישי ואחד. ומתוך המג"א שהקב"ה ליווה לעשות את חג מתן תורה ביום החמישי אע"פ שנתן ביום החמישי ואחד, ומשום שמתן תורה היה בחו"ל ומכיון שעתידה חוץ לארץ לעשות שני ימים טובים לכן אמר הקב"ה לעשות יום טוב ביום החמישי וזה רמז ליום טוב שני של גלויות דחמיר טפי.

#### פרשת בהר

"וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר".

רש"י מיד שואל, מה ענין שמיטה אצל הר סיני, הרי כל מצוות התורה, נאמרו בהר סיני.

ולא מצאנו אצל מצוות אחרות, שהכתוב אמר לנו שנאמרו בסיני.

אם כן צריך להבין למה דווקא מצות שמיטה, הדגישה התורה שנאמרה בסיני. ראשונים,

ואחרונים הרבו לעסוק בסוגיה זו, שבעים מנים לתורה וכולם דברי אלוקים חיים.

"הכלי יקר" מביא שהרי הר סיני לא בארץ ישראל, ושמיטה הינה דין רק לארץ ישראל,

ולכן מדגישה התורה שענין שמיטה נאמר בהר סיני.

אפשר אולי להסביר זאת בדרך אחרת.

מצות שמיטה, היא מצוה שכולה אמונה. חקלאי, עובד שש שנים, חורש, ומשקה, וזרע,

וקוצר, וחי מזה, הוא ומשפחתו.

בשנה השביעית הוא נדרש לא לחרוש, ולא לזרוע, וכמובן שאין לו מה לקצור.

אבל יש לו אשה וילדים, איך יאכיל אותם, ממה יחיו.

אומרת לו התורה לחקלאי, אל תדאג, ו"ציווית את ברכתי בשנה השישית".

כלומר, אמונה שיהיה לו מה לאכול, גם בשנת השמיטה, למרות שלא זרעת.

ואולי לכן אומרת לנו התורה, מה שמיטה נאמרה בסיני, אף כל התורה נאמרה בסיני, כמו

שאר מצוות שמיטה בלי אמונה פשוטה, ושלמה, כך כל התורה צריך אמונה פשוטה, ושלמה.

על כך אמר דוד המלך בתהילים "השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך".

הרב משה חיים שיינפלד

## שני יום - פסח שני

"גילו לי מהשמים טעם שנקבע פסח שני ליום זה (שהרי כדי להיטהר היה די בשבועיים), לפי שבשנה הראשונה לצאתם ממצרים היא נמשכת עד לילה זה, לכן מצוה וחמץ עמו בבית כפי שהיה אז" עכ"ל הסידור יעב"ץ.

כתב החיד"א (מו"ב אות רכ"ב) דירבה בשמחה קצת כי קדוש היום. והוסיף הגר"ח פלאג'י (במל"ח ס"ז אות ו') שמי שחננו ה' בעושר יהיו על שולחנו ת"ח וצנועים ומקיים כל דכפין כפסח ראשון.

וראה לק' מהזוה"ק: דעד ז' יומין שערי פתוחים.

מנהג חסידים לאכול היום מצות זכר לק"פ שנאכל על המצות, ועי' לעיל הטעם ע"פ היעב"ץ, ואולם החזו"א לא הייתה דעתו נוחה מזה, שמוסיפים מצוה לא כתובה, אך הגר"י קניבסקי אכל, ואעפ"כ אמר תחנון (אורחות רבינו ח"ב עמ' צ"ז).

שבת שלום

יהושע (שוקי) זיידל